

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Ladislava Palatina a soudců JUDr. Jiřího Sýkory a Mgr. Miluše Pěchové ve věci

nezletilé: **T.G.**, narozená XXXXX
zastoupená opatrovníkem městem Boskovice

dítě rodičů: **M.T.**, narozená XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX

R.G., narozený XXXXX
bytem XXXXX, XXXXX
zastoupený advokátkou Mgr. Janou Jurdičovou Paroulkovou
sídllem náměstí 9. května 2136/10, 680 01 Boskovice

o úpravu rodičovské odpovědnosti

o odvolání otce i matky proti rozsudku Okresního soud v Blansku č.j. 0 Nc 120/2020-377 ze dne 24. 11 .2021

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **mění** tak, že nezletilá T. se svěřuje do péče otce.
Matka je povinna přispívat na výživu nezletilé od právní moci tohoto rozsudku částkou 2.000 Kč měsíčně vždy do 15. dne v měsíci předem k rukám otce nezletilé.
Matka je povinna nahradit České republice na účet Okresního soudu v Blansku na nákladech státu v tomto řízení částku 11.072,50 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
Ve zbývající částce 11.072,50 Kč se státu náhrada nákladů tohoto řízení nepřiznává.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Citovaným rozsudkem Okresního soudu v Blansku ze dne 24. 11. 2021 bylo rozhodnuto výrokem I., že nezletilá T.G se svěřuje do péče matky. Výrokem II. byl otec zavázán přispívat na její výživu měsíčně částkou 2.500 Kč. Výrokem III. byl otci vyčíslen nedoplatek na výživném ve výši 8.000 Kč a otec zavázán tento nedoplatek uhradit k rukám matky do tří měsíců od právní moci rozsudku. Výrokem IV. byl upraven styk otce s nezletilou T., a to po dobu prvních dvou měsíců vždy každý lichý týden v úterý a ve čtvrtek od 15:30 do 18:00 hodin a dále každý sudý kalendářní týden v sobotu od 9:00 hodin do 18:00 hodin a v neděli od 9:00 hodin do 18:00 hodin, po uplynutí této doby potom každý sudý kalendářní týden od soboty od 9:00 hodin do neděle do 18:00 hodin a v lichém kalendářním týdnu vždy v úterý a ve čtvrtek v době od 15:30 do 18:00 hodin. Dále bylo rozhodnuto, že otec převezme nezletilou v místě bydliště matky, matce ji tamtéž odevzdá a matka je povinna nezletilou na styk s otcem řádně připravit. Výrokem V. první soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a výrokem VI., že otec a matka jsou povinni zaplatit náklady vzniklé státu v tomto řízení, každý v částce 9.948 Kč do tří měsíců od právní moci rozsudku na účet Okresního soudu v Blansku.
2. Proti tomuto rozhodnutí podali odvolání oba rodiče.
3. Otec svým odvoláním napadl rozsudek v celém rozsahu a uvedl, že nesouhlasí se svěřením dcery do péče matky. Matka není do budoucna zárukou řádného vývoje dítěte, dlouhodobě brání otci v kontaktu s dcerou, čímž dítě poškozuje a vzhledem ke svému založení není schopna tento postoj změnit. V tomto směru otec odkázal na závěry znaleckého posudku znalkyně Mgr. Landové. Navrhl, aby odvolací soud prvostupňové rozhodnutí změnil a nezletilou svěřil do jeho péče.
4. Matka odvoláním napadla prvostupňový rozsudek v částech týkajících se výživného a styku. Uvedla, že výživné v soudem stanové výši považuje za nedostatečné a neodpovídající otcovým finančním možnostem. Dále pak uvedla, že nesouhlasí ani s provedenou úpravou styku, neboť zde nejsou podmínky pro úpravu dlouhodobou bez asistence krizového centra. Styk otce s nezletilou by měl být aktuálně upraven ve formě asistovaného styku za přítomnosti odborných pracovníků krizového centra. Navrhla, aby v této části byl rozsudek soudu I. stupně zrušen a věc vrácena k dalšímu řízení.
5. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu I. stupně v celém rozsahu, doplnil dokazování o výsledcích znaleckého posudku znalkyně Mgr. Marcely Landové, aktuální zprávu opatrovníka, lékařskou zprávu z 24. 5. 2022 předloženou matkou a korespondenci mezi matkou a otcem formou SMS zpráv z 24. 5. 2022 a zjistil následující skutečnosti.
6. Z obsahu opatrovnického spisu, jakož i dokazování provedeného soudem I. stupně vyplývá, že nezletilá se narodila mimo manželství, rodiče spolu nežijí od července 2020, přičemž oba bydlí v jedné obci, v rodinných domech svých rodičů v nevelké vzdálenosti od sebe. Opatrovníkem byly opakovaně prověřovány poměry v místě bydliště matky i otce a v tomto směru nebylo nikdy shledáno žádných nedostatků. Nezletilá se nachází od narození v péči matky, přičemž styk otce s nezletilou byl upravován formou předběžného opatření rozhodnutími soudu I. stupně i odvolacího soudu z listopadu 2020, avšak podle opatrovnické zprávy z ledna 2021 nebyl styk realizován, mezi rodiči přetrvávají vážné rozpory a matka se brání pravidelnému kontaktu dcery s otcem.
7. V řízení před soudem I. stupně byl vypracován znalecký posudek znalkyně Mgr. Marcely Landové, z jehož závěrů se podává, že u matky dominují sklony ke zjednodušujícímu a zaujatostmi zkreslujícímu vidění světa. Psychický stres obranně kompenzuje únikem do role pasivní bezmocné oběti a má tendenci ze svých pocitů nepohody a frustrace obviňovat druhé lidi. Má nedostačující schopnosti porozumění potřebám a zájmům druhých a omezené dovednosti utvářet a přijímat kompromisní řešení problémových situací. Osobnost otce nevykazuje žádné známky nezralosti, jde o osobnost emočně stabilizovanou, dobře zvládající

běžnou zátěž a povinnosti. Netrpí žádnou závislostí a je dostatečně komponovaný k vytváření nekonfliktních a neagresivních interakcí s druhými lidmi.

8. Na tomto základě potom znalkyně shrnuje v závěrech svého písemně podaného posudku, že i když u žádného z rodičů nebyla zjištěna porucha, která by je vyrazovala z výchovy dítěte, jsou výchovné předpoklady a schopnosti matky významně oslabeny jejím silně negativistickým nastavením vůči otci a členům jeho rodiny. Matka dlouhodobě komplikuje podmínky styku otce s dcerou, což může vést k citovému odcizení a takovýto odklon dítěte od jednoho rodiče je z psychologického hlediska interpretován jako emoční zneužití dítěte, potažmo psychické týrání vážně narušující harmonický vývoj osobnosti dítěte.
9. Znalkyně Mgr. Landové byla poté vyslechnuta u jednání odvolacího soudu dne 10. 5. 2022. Uvedla, že současná situace tak, jak ji zjistila při znaleckém vyšetření i jak se podává ze zprávy Krizového centra, došlé odvolacímu soudu 24. 3. 2022, odpovídá postupnému vytváření syndromu zavrženého rodiče, k čemuž by mohlo při nezměněném postoji a působení ze strany matky dojít v horizontu asi dvou let. Takovýto výsledek je z pohledu psychologického psychickým týráním dítěte s možnou projekcí až do trestního jednání. Jde o těžké poškození psychického vývoje dítěte, které se následně přenáší až do dospělosti. Z dlouhodobého hlediska tak dává smysl změna výchovného prostředí, přičemž je otázkou, jak by takovýto radikální přechod zvládla nezletilá zejména s ohledem na nezdravou fixaci na matku.
10. Dále pak znalkyně uvedla, že pokud matka nezmění svůj postoj vůči otci, bude nezletilou manipulovat za jakéhokoliv uspořádání rodinných poměrů a prognóza vývoje nezletilé je špatná.
11. Za této situace potom byli rodiče odvolacím soudem poučeni o nutnosti terapie, která by změnila konfliktní situaci mezi nimi a především postoj matky ke vztahům mezi otcem a dítětem.
12. Přes toto důrazné upozornění nedošlo zjevně ze strany matky k žádné změně postoje, naopak poměry se spíše zhoršily. Podle zprávy opatrovníka z 21. 7. 2022 byla realizována asistovaná setkání otce s dcerou pouze ve dnech 12. 5., 17. 5., 19. 5. 2022. Následně matka soudu oznámila, že dne 23. 5. 2022 byla u ní doma napadena otcem, má mnohočetné zlomeniny žeber, podezření na poranění ledviny a zlomenou ruku. K tomu přiložila kopii lékařské zprávy ze dne 24. 5. 2022, z níž se podává, že jmenovaná dnes ráno, tedy 24. 5. 2022, spadla na židličku na žebra vlevo a na levou ruku, v důsledku čehož byla ošetřena a po propuštění doporučen klidnější domácí režim.
13. Otec ve svých písemných podáních došlých odvolacímu soudu zcela popřel jakýkoliv fyzický kontakt s matkou a předložil kopii SMS komunikace mezi ním a matkou z 24. 5. 2022, v níž mu matka sděluje, že musí do nemocnice, neboť malá ji nechala v cestě autíčko, ujela jí na něm noha, má naraženou ruku a žebra a neví, jestli stihne asistovaný styk. Žádala otce, aby na asistovaný styk zavolal.
14. Matka se dále z ústního jednání 26. 7. 2022 omluvila, přičemž předložila lékařskou zprávu datovanou 20. 7. 2022, z níž se podává, že jmenovaná M.T. je 14 dní nachlazená, má večer teploty, má rýmu a kašle. Tuto lékařskou zprávu odvolací soud nevyhodnotil jako důvod, pro který by se matka nemohla zúčastnit jednání soudu dne 26. 7. 2022. Nadto matka ve svých písemných podáních sice poukazuje na svoji zdravotní indispozici, ale výslovně o odročení jednání ne žádá. I kdyby však požádala, nebylo by jí vyhověno, jak vysvětleno výše.
15. Dle názoru odvolacího soudu není již možno odkládat řešení vzniklé situace bez rizika dalšího poškozování psychického zdraví nezletilé T.. Z provedeného dokazování, především ze znaleckého posudku, zpráv Krizového centra a opatrovníka jasně vyplývá, že matka nebyla, není a v nejbližší budoucnosti ani nebude ochotna změnit svoje postoje vůči otci a jeho kontaktům s dcerou a svým chováním vytváří u nezletilé programově syndrom zavrženého

rodiče, čímž dceru těžce poškozuje a ohrožuje její normální psychický vývoj. Matka je schopná manipulací i vůči soudu a úřadům, jen aby zabránila vytvoření normální vazby mezi otce a dítětem. Takto si odvolací soud vyhodnotil tvrzení matky ohledně napadení otcem, když matka v písemném podání soudu uvádí termín 23. 5, u lékaře 24. 5., tedy den, kdy se dostavila k ošetření a lékaři přímo uvádí, že ráno spadla na židličku. Tomu odpovídá i časový údaj ze SMS komunikace, když matka 9.33 hodin 24. 5. 2022 otci píše, že nestihne asistovaný styk, neboť musí do nemocnice, když uklouzla na autíčku a má naraženou ruku a žebra.

16. Dle mínění odvolacího soudu se matka svým jednáním snaží oddalovat rozhodnutí ve věci, přičemž současně vytváří situaci, která bude pro vytvoření syndromu zavrženého rodiče prakticky nevratná.
17. Odvolací soud samozřejmě zvažoval i možný dopad svého rozhodnutí na aktuální psychiku dítěte. I znalkyně uvedla, že s ohledem na fixaci nezletilé T. na matku bude se pro ni jednat o velmi stresovou situaci. Pokud však měl odvolací soud poměřovat mezi dvěma nebezpečími, volil raději nebezpečí bezprostředního stresu dítěte před nebezpečím jeho celoživotního těžkého psychického poškození. Na straně otce nebyla přítom zjištěna žádná překážka, která by bránila řádné péči o nezletilou dceru.
18. Veden těmito úvahami odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně za použití § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. změnil a nezletilou T. svěřil do péče otce. Současně muselo být také rozhodnuto o výživném na nezletilou a zde soud vycházel z příjmu otce okolo 30.000 Kč čistého měsíčně a možného příjmu matky ve výši minimální mzdy, z čehož, s ohledem na to, že žádný z rodičů nemá další vyživovací povinnost, stanovil matce výživné v částce 2.000 Kč měsíčně, a to pochopitelně od právní moci tohoto rozsudku.
19. S ohledem na komplikovanost souzené věci měl odvolací soud za to, že nejsou podmínky pro rozhodnutí o úpravě styku matky s nezletilou a tento bude možno upravit, ať již dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu, až poté, co bude zřejmý nejbližší vývoj ve věci.
20. S ohledem na výsledek řízení a postoje účastníků, bylo třeba rozhodnout o nákladech státu v tomto řízení dle § 148 odst. 1 o. s. ř. tak, že k jejich úhradě je v plném rozsahu povinovává matka. Tyto náklady tvoří náklady znaleckého dokazování před soudy obou stupňů v celkové částce 22.145 Kč. S ohledem na osobní poměry matky, kdy bylo vycházeno z možné minimální mzdy na její straně, měl odvolací soud za to, že jsou u ní dány důvody pro částečné osvobození od soudních poplatků, a to v rozsahu jedné poloviny. Zavázal ji proto k úhradě nákladů státu ve výši 11.072,50 Kč, přičemž ve zbytku státu náhradu vzniklých nákladů, nepřiznal.
21. S ohledem na charakter řízení bylo o nákladech mezi účastníky, a to před soudy obou stupňů rozhodnuto, jak uvedeno ve výroku II.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Brno 26. července 2022

JUDr. Ladislav Palatin v. r.
předseda senátu